

EXODUS '51 – A Sárospataki Teológia visszafoglalása

dokumentumfilm 2014./40 perc/

A film alkotói: Hosszú Gyula, Kádár Anna és Németh Annamária, Victor István

Állami nyomásra 1951 nyarán bezárták a Sárospataki és Pápai Theológiai Akadémiát. Filmünk azokról a sárospataki diákokról szól, akik 1951. október 22-én visszaszöktek Sárospatakra, hogy tanáraikkal újraindítsák a Pataki Theológiát. Felidézzük a Debrecenből való kivonulásukat, az "Exodust" - ahogyan ők nevezték, a Patakra történő visszatérést "hazájukba".

“Mi most elmegyünk Patakra és soha többé nem jövünk vissza!” (Gidófalvi Andor naplójából) “Három órára érkezünk meg Patakra. Az utolsó lépéseket már futásban tettük meg. A kis internátusban már jól befűtött meleg szoba fogadott. Hazajöttünk...” (Kőrössy József naplójából)

EXODUS '51 – Naplók

Színházi adaptáció: Bognár János

„Sárospatak – Debrecen – Miskolc – Budapest - Sárospatak, és onnét a nagyvilág. Még egyszer nem keringünk ezen a pályán, jó néhányszor megtettem, most már vége. Ez lesz az utolsó”... Az 1951-ben megalakult Állami Egyházügyi Hivatal felszólításának engedve a Református Egyetemes Konvent Elnöksége elrendelte a pataki és a pápai teológia bezárását. A hallgatók értetlenül, tanácstalanul vették tudomásul a döntést. Egyházkerületük a Hivatal nyomása ellenére ragaszkodott az iskola megtartásához, fenntartásához. A sárospataki ifjúság úgy döntött, hogy ha kell, engedély nélkül is visszamennek szeretett iskolájukba tanulni.

A Sárospataki Teológia „visszafoglalása” miatt kirúgott két teológushallgató, Kotsis István és Kőrössy József történetét Bognár János tolmácsolásában ismerjük meg, interaktív színdarab keretében. Főszereplői a sárospataki Exodusként ismert akció szervezői. Témája a kommunista diktatúra és egyház kapcsolata, az államot kiszolgáló egyház, az egyházon belül önálló döntést kereső teológusok életútja és lázadása.

JOLI NÉNI FILMJE

dokumentumfilm 2015./58 perc/

A film alkotói: Németh Annamária, Victor István

Fábos Jolán somogyjádi református leányként nevelkedik, gazdálkodó szülei reménysége. Gyermekkorától kezdve szociális érzékenysége határozza meg döntéseit és életmódját. Fiatalon még református létére katolikus apáca szeretne lenni, mégis baranyai lelkészné lesz, ötgyermekes családanya. Barátságban van baptistákkal, görög-katolikusokkal, adventistákkal.

Református lelkészfeleségként a magyar vidék egy olyan részén igyekezett értelmet és jövőt felmutatni, ahol az ott élő emberek mindezt nem találták. Filmünk szereplői: kuláklisra kerülő szülők, somogyi munkásemberek, deportált osztálytársak, Éliás József- a Jó Pásztor Misszió vezetője, lelkészek, továbbá baranyai, szegénységben, mélyszegénységben élő falusi emberek.

Joli néni férjével, Bognár Bélával 36 évig szolgált Botykapeterden és 16 szórványgyülekezetben.

A Pécsi Református Gimnázium indulása

dokumentumfilm 2016./84 perc/

A film alkotói: Hosszú Gyula, Kádár Anna, Németh Annamária

Pécsett ahol még korábban nem volt református középiskola egy fiatal, lelkes, elkötelezett tanárnő a református egyházmegye vezetőinek, főként esperesének támogatásával 1992-re egy elhagyott ipartelep területén elindítja az első pécsi református gimnáziumot. A film bemutatja a szervezés folyamatát: a tanárok, diákok verbuválását, az elhagyott terület rehabilitációját. A Pécsi Református Gimnázium elindítása a rendszerváltás után fontos esemény a református egyház szempontjából. A baranyai reformátusság sok szórványgyülekezete számára, a katolikus Pécs világában ez az iskola orientációs pontként működik máig is.

A film egyik fontos kérdésselvetése, hogy az 1989 után demokratikussá vált Magyarországon hogyan találja meg a helyét a református tradíció és hogyan járulhat hozzá az ország szellemi és lelki állapotának formálásához. Az iskola indulásakor, a délszláv háború idején a diákok több mint a fele a Vajdaságból és Horvátországból menekült, illetve Erdélyből áttelepült szülők gyermeke, így a film a magyar református iskolatörténet fontos fejezetének bemutatásán túl hangsúlyt helyez a kisebbség védelmének és a menekülők befogadásának történeteire is.

EXODUS-SORSOK

4 részes dokumentumfilm sorozat, 2016.

A film alkotói: Hosszú Gyula, Kádár Anna és Németh Annamária, Victor István

Az Exodus következményeként négy teológus diákot eltávolítottak a teológiáról. Péter János ezt mondta nekik, mikor 1951 december 31-én magához hívatta őket: “Ti az egyházban még harangozók sem lehettek!” Sorozatunk e négy teológus, Janka Lajos, Kulcsár István, Kőrössy József és Kotsis István sorsának alakulását mutatja be.

“Isten nagyobb a mi szívünknel, és mindent tud...” (Kőrössy József). “...Szántottam, vetettem, ganajat hordtam két tehénnel... és a Könyv mindig velem volt”. “...hogy még jobban tudjam szolgálni, nevelni azt a népet, amelyet annyira szeretek.” (Janka Lajos)

“Egyedül maradtam. Egyedül maradtam azon négy egykori diák közül...” (Kulcsár István)

BIBÓ ISTVÁN FILMJE I. rész – Család

dokumentumfilm, 2014./76 perc/

A film alkotói: Hosszú Gyula, Kádár Anna és Németh Annamária

Ifj. Bibó István személyiségét, élettörténetének főbb állomásait egy kétrészes, személyes hangvételű portréfilmmel kívánjuk bemutatni. Az első részben családi emlékeiről beszél: feleségéről Lipcsey Juditról, édesapjáról, Bibó Istvánról, nagypapjáról, Ravasz László református püspökről és arról, hogyan lehet önmagához és a keresztyén értékeihez hűen jelen lenni a világban. Megjelennek a XX. század magyar történelmének fontos pillanatai: 1944 tavasza-nyara – a magyar zsidóság deportálása –, az 1956-os forradalom és a kádári konszolidáció is.

BIBÓ ISTVÁN FILMJE II. rész – Iskolák

dokumentumfilm 2014./50 perc/

A film alkotói: Hosszú Gyula, Kádár Anna és Németh Annamária

A második rész a Baár-Madas Gimnázium 1990-es újraindításának és a Sylvester János Gimnázium 1997-es elindításának történetét dolgozza fel ifj. Bibó István visszaemlékezései, családi fényképgyűjteménye, valamint a két iskola életének egy-egy jelentős eseményét bemutató archív és mai filmfelvételek segítségével. A dokumentumfilm betekintést nyújtja rendszerváltás után újraalakuló református iskolák szervezési nehézségeibe és pedagógiai dilemmáiba.

A PÁPAI REFORMÁTUS GIMNÁZIUM ÚJRAINDÍTÁSA

dokumentumfilm 2016./78 perc/

A film alkotói: Hosszú Gyula, Kádár Anna és Németh Annamária

Már az 1980-as évek elején felmerült az 1952-ben államosított Pápai Református Gimnázium újraindítása, főként az iskola neves, a magyar szellemi életben meghatározó volt diákjai részéről. A terv a 1990-es évek elején vált valóra, több református iskola újraindításával nagyjából egy időben. A filmben az iskola első éveire – melyeket a Petőfi Gimnáziummal társbérletben élt meg – tanárok, diákok és egyházkerületi elöljárók emlékeznek. Szavaikban megelevenedik az akkori mindent elsöprő lelkesedés, a segítő szándékok és erőfeszítések, a szinte a semmiből újrainduló iskola kezdeti nehézségei. A film az 1990-es évek elejének iskolai mindennapjait archív felvételek segítségével kívánja közel hozni.

BODROGKÖZI CIGÁNYGYÜLEKEZETEK

dokumentumfilm 2016./59 perc/

A film alkotói: Németh Annamária, Victor István

“Isten jött be a házukba...”

Az utóbbi 15-20 évben, Bodrognégyben 8-10 cigánygyülekezet jött létre magyarországi és koreai protestáns támogatással. Filmünk szereplői cigánycsaládok, gyülekezeti tagok, akik mind a református hitélet képviselői.

D. Szabó Dániel és Choi Young evangéliumot, jó hírt hordoznak jelenlétükkel. Szavakkal és tettekkel prédikálnak, melynek nyomán új református egyházi közösségek jönnek létre. A cigányság számára olyan lelki-szellemi biztonságot nyújtanak ezek a gyülekezetek, mellyel képesek életüket megújítani.

A cigánygyülekezetek léte egyben a református egyház megújulásának lehetősége is. A tradicionális református gyülekezetek betekintést kaphatnak arról, hogyan élnek cigány családok, ez elősegíti a kölcsönös ismerkedést, a közeledést a cigány és nem cigány emberek között. Egy család és két lelkipásztor életén keresztül mutatja be a film a magyar reformátusság ezen új közösségeit.